

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-275 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 39, 40, 48, 49 IR 51 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 7¹, 14¹ IR 25¹ STRAIPSNIAIS, LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO NR. I-678 43 STRAIPSNIO IR 3 PRIEDO PAKEITIMO, MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 33, 55 IR 55¹ STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 198¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ (TAP-19-1056 (2), 19-1057(2), 19-1058(2), 19-1059(2))

2019-08-09 Nr. NV-2329

Vilnius

Projekto rengėjas: Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas: perkelti į Lietuvos Respublikos nacionalinę teisę 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES nuostatas.

Projekto esmė: Įstatymo projektais siekiama tobulinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos teisinį reguliavimą, taip pat papildyti institucijų, kurioms gali būti perduota priežiūros tikslu gauta informacija, sąrašą ir nustatyti sąlygas, kada gali būti perduota priežiūros tikslais iš Europos Sąjungos valstybės narės priežiūros institucijos gauta informacija ir tikslinamas reglamentavimas, susijęs su asmens duomenų apsauga. Įstatymų projektais siekiama patobulinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą su užsienio valstybių institucijomis, reglamentuoti pareigas, susijusias su didelės rizikos trečiosiomis valstybėmis, ir aptarti nuostatas, susijusias su naudos gavėjų centrinių registrų sujungimu per Europos centrinę platformą.

Esminiai kiti pakeitimai:

Įstatymo projektu **praplečiamas subjektų**, vykdančių pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonės, **sąrašas**:

1) asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine veikla, apimančia prekybą meno kūrinių ir (ar) tarpininkavimo veiklą prekybos meno kūrinių srityje (įskaitant, kai tai atlieka meno galerijos ir aukcionų namai), jei sandorio vertė lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos ar kelių susijusių operacijų metu;

2) asmenims, kurie verčiasi ūkine komercine veikla, apimančia saugojimo, prekybos arba tarpininkavimo veiklą prekybos meno kūrinių srityje, jei tai atlieka laisvieji uostai ir sandorio vertė lygi arba viršija 10 000 eurų ar ją atitinkančią sumą užsienio valiuta, nesvarbu, ar sandoris atliekamas vienos ar kelių susijusių operacijų metu.

Įstatymo projektu patikslinama, kokiais atvejais nekilnojamojo turto agentai, auditoriai, kurie audito veikla verčiasi savarankiškai, audito įmonės, taip pat buhalterinės apskaitos ar mokesčių konsultavimo paslaugas teikiančios įmonės ir šias paslaugas savarankiškai teikiantys asmenys yra įpareigoti vykdyti pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonės.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad Lietuvos Respublikos **teisingumo ministerija**, kaip kompetentinga institucija, **sudarys** ir nuolat, ne rečiau kaip kas 4 metus, atnaujins **svarbių viešųjų pareigų Lietuvos Respublikoje sąrašą** ir pateiks jį Europos Komisijai.

Keičiama grynųjų pinigų sąvoka **tais atvejais, kai asmuo** per Lietuvos Respubliką į Europos Sąjungą iš trečiųjų šalių **įveža ar** iš Europos Sąjungos per Lietuvos Respubliką **išveža** į trečiąsias šalis deklaruotinas sumas - **grynieji pinigai bus apibrėžiami apimant keturias kategorijas**: valiutą, turėtojo apyvarčiąsias priemones, biržos prekes, kurios naudojamos kaip labai likvidus vertės neprarandantis turtas (t. y.: a) monetos, kurias sudaro bent 90 % aukso, ir b) lydiniai, pavyzdžiui, luitai, grynuliai ar gabalai, kuriuos sudaro bent 99,5 % aukso), ir tam tikrų rūšių išankstinio mokėjimo korteles. Šios nuostatos įsigalios nuo 2021 m. birželio 3 d., kartu su Reglamentu 2018/1672.

Derinimas: Įstatymų projektai derinti su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Europos teisės departamentu, Valstybės saugumo departamentu, Lietuvos banku, Muitinės departamentu, Valstybine mokesčių inspekcija, Kultūros paveldo departamentu, Lošimų priežiūros tarnyba, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Lietuvos notarų rūmais, Lietuvos auditorių rūmais, Lietuvos antstolių rūmais, Lietuvos advokatūra, Lietuvos bankų asociacija, Lietuvos gyvybės draudimo įmonių asociacija, Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacija, Finansinių paslaugų įmonių asociacija „Finco“, Elektroninių pinigų įstaigų asociacija „EMA“, Lietuvos loterijų asociacija, Lietuvos prabavimo rūmais, Lietuvos smulkiųjų vartojimo kreditų asociacija, Lietuvos centrinė kredito unija, Lietuvos valiutos keityklos operatorių asociacija, Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacija, Lietuvos nekilnojamojo turto agentūrų asociacija, Nacionaline lošimų ir žaidimų verslo asociacija ir Lietuvos tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo asociacija. Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, parengta Derinimo pažyma.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė redakcinio pobūdžio pastabas, pagal kurias projektai bus patikslinti iki Vyriausybės posėdžio.

Atitikimas Vyriausybės programai: Įstatymo projektas įgyvendinta šias Vyriausybės programos nuostatas:

220.4. tęsime ir stiprinsime grynųjų pinigų apyvartos stebėseną;

220.1. tobulinsime mokesčių sistemą, mažindami joje išlygas ir neapibrėžtumą, kurie sudaro galimybes teisėtai arba iš dalies teisėtai išvengti mokesčių.

Dalykinio vertinimo išvada: Išlikusios ginčytinos Įstatymų projektų nuostatos buvo aptartos 2019 m. liepos 9 d. ministerijų atstovų pasitarime, 2019 m. liepos 12 d. Vidaus reikalų ministerijoje organizuotame pasitarime ir 2019 m. liepos 31 d. pasitarime su Finansų ministerijos ir FINTECH asociacijomis.

Liko dvi esminės nesuderintos pastabos su FINTECH asociacijomis:

Dėl **galimai neaiškios 12 straipsnio 10 dalies interpretacijos**, galinčios sukelti didelę tiek administracinę, tiek ir finansinę naštą - „10. Finansų įstaigoms ir kitiems įpareigotiesiems subjektams draudžiama užmegzti dalykinius santykius, vykdyti sandorius, kai informacija apie kliento juridinio asmens naudos gavėjus nėra pateikta Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje (JADIS) arba kai informacija apie kliento juridinio asmens naudos gavėjus, šio įstatymo 25 straipsnio nustatyta tvarka pateikta Juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje (JADIS), neatitinka jų turimos informacijos apie to paties kliento naudos gavėjus.“ – ar ši nuostata galiotų ne tik naujiems, bet ir esamiems klientams?

Rinkos dalyvių asociacijos taip pat teikė siūlymą išplėsti supaprastinto tapatybės nustatymo sąrašą įtraukiant mažos vertės kredito ar paskolos atvejus bei **padidinti nustatytą mažą vertę** elektroninių pinigų atvejais nuo 1000 eurų per metus iki 3000 eurų per metus, kadangi 1000 eurų per metus atsižvelgiant į ekonominę situaciją yra nebeaktuali suma.

Taip pat atsižvelgiant į tai, kad nuo 2020 m. sausio 1 d. Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS) dokumentus ir duomenis (konkrečiai – naudos gavėjo vardą ir pavardę, gimimo metus ir mėnesį, gyvenamosios vietos šalį ir pilietybę, taip pat jo turimų naudos teisių pobūdį ir apimtį) turės teisę gauti bet kuris fizinis ar juridinis asmuo – lieka neaišku, ar tinkamai pasirengta šios nuostatos įgyvendinimui.

Siūlome klausimą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

